

HEGYALJA.

Zemplénmegyei ismeretterjesztő hetilap,
tekintettel Tokaj-Hegyalja érdekeire.

Megjelen: hetenkint egyszer, Kedden reggel, egy egész iven.	Szerkesztői és kiadói iroda, Ó-hiduteza 680-ik szám, hová a kéziratok, pénzküldemények, és hirdetések utasítandók.	Felelős szerkesztő, és kiadó tulajdos: Borúth Elemér.	Bérmentetlen levelek csak ismert kezektől fogadtatnak el.	Előfizetési ár: Egészévre . . . 6 frt. Félévre . . . 3 frt. Negyedévre . . . 1 frt. 50 kr.
--	--	--	--	--

A lapra előfizetheti a kiadóhivatalban 680. sz. és Löwy A. könyvkereskedésében.

X Borkereskedelmünk pangó helyzetéhez.

(B. E.) Midőn a jelen cikksorozatot a lapok hasábjain megindítani elhatároztam, nem volt, és nem is lehetett egyéb czélom: mint rávonni a közfigyelmet — különösen a szakférjak figyelmét — egy nagy hírű termelék és kereskedelmi cikk nyomott, sanyaru helyzetére, mely, - daczára azon méltó helynek, mely számára a világkereskedelemben kijelölve van — a szó valódi értelmében pang, és ezen pangás nap-nap mellett, s mindig nagyobb nagyobb gyűrűzetekben észlelhető.

Azok előtt, kik a Hegyalját és viszonyait nemcsak felületesen ismerik, de beható vizsgálódásaik tárgyává is tevék, — mondom; azok előtt a Hegyalja süllyedése, és lakosaink progressiv szegényedése nem képzelgés, de mind az öt érzékkel fölfogható rideg valóság. S mentől inkább látjuk a kór elharapódzását, annál több a kuruzslók száma is, kik elégnék hiszik nagyszabású frázisokkal a betegre ráolvasni, elégnék tartják számára kisajjtól a részvét vénasszonyi könyvét; nem gondolván meg: hogy ilyesmikkel csak sulyosbitják a bajt, s a beteget valódi orvosa irányában még azon erkölcsi alaptól is megfosztják, me-

lyet bizalomnak nevezünk, a mi pedig — daczára a materialisták tiltakozásának — úgy a gyógyulás, mint a sikeres gyógyításnak egyik kelleke; mondhatnám: nélkülözhetlen előfeltétele. —

Tény: hogy az ország testének ezen organikus része beteg. Segíteni rajta még lehet, és kell is, kell pedig mielőbb, s különösen az érdekek végszálaít egyesítve, a a legekleatansabb szempont, — állam gazdasági szempontból; segíteni az államnak, s önmagunknak.

De vizsgáljuk a bajt, s keletkezése okait. Az okokból a baj valódiságára vonhatunk logikai következtetést. A konstatált baj pedig a helyes gyógyszer megtalálása, és alkalmazásához szolgálанд újmutatással.

Viruló, gazdag vidék volt ez hajdanán; a vidáman pezsgő élet, és az anyajólét kies paradicsoma! — Az itt birtokló arisztokratikus osztály legkiválóbb színezetétől, a szerencsekereső sans-culotte legparányibb árnyalatáig, — működésének, élveinek benne mindenki egyaránt tág mezőt talált. A zajos szüretnek vigalmi, a mádi bálók, e dekretált leányvásárok évről-évre megújultak . . . mig egyszer a mámoros élvek zajába bevegült egy halálhörgés. a megölt Lengyelország végsőhaja . . . ama végzetes szavak kíséretében: „Finis Poloniae!“

Mint a madár, melyet vidám és gyors

repülése közben ér a halálos ón, ugyanazon könnyűséggel reptül tovább, mig egyszer lankadni kezd, — s fokozatos hanyatlással bukik alá — úgy a Hegyalja e rá nézve végzetes csapástól bár nem szédült is el egyszerre, — de hanyatlásának jele évről-évre szembetűnőbbé lett. — A korlátlan czarizmus — mint minden más abszolút hatalom — Lengyelországban a puhítás azon brutális rendszerével lépett fel, melyet még nagy szeliden elszegényítésnek neveznek; s e barbár politikát anynyi szívossággal, s oly vas következtességgel alkalmazá, hogy az eredmény ki nem maradhatott. — A lengyel nemesség — általában a vagyonos osztály elszegényedése hasonló mértékben hatott vissza reánk; mert Tokaj-Hegyalja borának egyedüli biztos piacza Lengyelország levén, ennek bukásával amannak egy kiaknázatlan aranybányája temetett el. —

Ki a kereskedelemnek messze kiható, s napjainkban a nemzetek sorsára döntő horderővel bíró természetét csak felületesen is felfogni képes, azonnal befogja látni: hogy úgy államok, mint ezek egyes vidékei termelékének — különösen ha a keresdesbe hozandó cikk fényüzési karakterrel bír — piacot teremteni vajmi nehéz dolog. Be fogja látni; hogy azon abszolút becs, melyet a terménynek egyik piac tulajdonit,

A „HEGYALJA“ TÁRCZÁJA.

Egy mizantrop naplójából.

I.

Ah! nyomorult az ember lelke,
Meggözik mindent egyaránt:
Ma még a sárt is fölemelte,
S holnap fényt, eszmét sárba ránt!

Egykoron én is ott lebegtem,
Hol nincsen szenny, hol nincs piszok,
S most léha szomjjal, ünfeledten
Én is csak büzhödöt levegőt szívok.

Kezet szoritok, kikhez egykor
Nem kentem vón' lábam sarát;
S lelkemben semmi szégyen nem forr,
S ki szépen szól, mind jó barát.

Rátaposnak szép uszályomra
S én mosolygok s elszenvedem . . .
S ők visszánéznek vigyorogva
S örülnek gyáva estemen . . .

Ah! nyomorult az ember lelke,
Gúny kell neki, nem tisztelet!
Legyen örökre meggörbedve!
S rugják fel, midőn érzeleg!

II.

Oh mennyi, mennyi uton álló!
Hogy fosztják egymást, a gazok!
Hogy dúl amaz, ha ez lakmároz!
S örvend ez, ha az odakünn vaczog . . .

Hogy sápit az, mert kisebb ennél.
S mint vigyorg ez, mert ő nagyobb;
Hogy hágnának egymás nyakára,
Bár mind nyomorék, árva s elhagyott . . .

Hát még midőn felütik orruk
S nyelvök apostol módra szól!
Hogy szánya a szegényt a gazdag,
Nehogy eltegyék egy nap láb alól . . .

A hatalmas lenyújtja karját,
Nehogy kirántsák talpkövést . . .
S a nyomorult, kit fölsegített,
Nyakára mászna, csupa hálakép' . . .

S a szeretők?! haha! ezeknél
Nincsen galádabb szörnyeteg!
Kérd az utolsó, rongy rimától,
S azt mondja meglásd, hogy tég ed szeret . . .

Előtted csak te, kivüled száz,
S a lgjobb is álnok ravasz!
Mert gondol titkon, áhit titkon . . .
S ne félj, hogy néked tán megmondja azt . . .

S te, avagy én tán jobbak volnánk?
Alávaló gög mondja csak!
Mely méltó, hogy magába fuljon,
Mielőtt még dongája széthasad! —

S én itt élek? itt, e fészekben?
S a menekvést még szégyelem?!
Legven szélvész! s szöprjön mindent
Egy nagy posványba együtt énelem!!

BENEDEK ALADÁR,

X A diplomata szoknyában.

— Francia beszélyke —

Azon nevek körül, melyek XV Lajos uralkodása alatt a legnagyobb zajt ütöttek Franciaországban, kétség kívül a legérdekesebbek egyike: marquis de la Chétardie.

Chétardie marquis, a szép Pompadour asszony tiszteletére Versailles-ban rendezett álarcos bálban mutatott be először a királynak hol is egy magas születésű hölgy jellemében jelent meg. Az utánzás oly tökéletes, az illusio oly megragadó volt: hogy Lajos, — ki egy szép kéz, vagy lábacska láttára azonnal elfeledé Franciaországot és önmagát — kiváló figyelmére méltatá a marquis-t rejtő szép ifjú hölgyet, s hogy kissé felkeltse kedves „Madame“ja féltékenységét, — mindenütt követé; erősen szemügyre véve, tanulmányozva, mint tanulmányozza egy erődített hely sánczainak rajzát az, ki az erősséget mindenáron hatalmába akarja keríteni.

A felvilágosítás — természetesen — sokáig nem keshetett. Játéknak elég volt ennyi: hogy a király csalódása, — melynek könnyen kegyvesztés leendhetett következménye — véget érjen. Serencsére a „hatalom“ ez estén kitűnő jó kedvében volt. Sokat nevetett a kaland fölött, s a marquis-t továbbra is élénk figyelmében részesíté. — E pillanattól Chétardie a királyi udvarba szabadon járhatott, s teljesen megbízható társa lón a királynak úgy szerel-

még nem szabadalomlevél egy másik piaczoni sikeres fellépésre. — Különféle nemzetek uralkodó izlése nem csupán a megszokáson sarkallik; mert az igen gyakran, sőt legtöbbször, a klimatikus, s egyéb viszonyokból kifolyó szükségességnek következménye. Az ily speciális izlésnek pedig — ha a világkereskedelmi forgalomba bármely nemzet is gyorsan, és sikeresen belépni akar — hódolni első és legfőbb kötelességében áll.

Ez utóbbi lényeges mozzanat lanyha megfigyelése, vagy éppen teljes ignorálása lón szülőanyja a helyzet mai fonásának. — A föltszabdalt Lengyelország azon része, mely a félelmes „trias“ egyikének jutott: Posen, még a katasztrófa után is elég jó faktorul ígérkezett boraink kelendőségét éjszak-Németország piacain közvetíteni. Megis kísértetett a kivitelnak ez iránybani létesítése, azonban a megszokott francia, s burgundi borok ellenében — kevés szerencsével. S bár hovatovább kedvezőbb irányban fordult is felénk az érdekeltség, s szállítás nehézségei, a tulságig fölszigáztott vámt, s a mi legfőbb: rendkívül hiányos borkezelésünk mellett meggyökerezni sohasem tudott.

Megkísérték némelyek az angol, s amarikai piacok meghódítását. Boraink kitünő szépsége a bizarr angol izlésnek sem tetszett vissza, de mert nélkülözése a kelő qualitativ egyöntetűséget, valamint a fogyasztásnak megfelelő mennyiségi számarányt; s mert a kezelés primitív volta — az igen gyakran megromlott küldeményeknél — mindig élesebben ismétlé magát, természetesen: az eredmények itt is a **D** pontra kellett alászálnia. **S** ekkor

(Teljesen válútra jutott a Hegyalja. Szakítani végleg a borkezelés eddigi puritán rendszerével, melynek féltékenyen őrzött jó hírnevét köszöné, de mely ezen „glórián“ kívül jövőre egyéb haszonnal sem kecsegtetett, — vagy az opportunus karjaiba vetni magát, s a „szűzbor“ idealismusát anyagiasabb tekinteteknek rendelni alá, mely azonban szilárdabb, jobb jövőt biztosít?!) . . . Ez volt a kérdés. Mindkét nézet proselytákat gyűjtött maga köré. A pro és kontra nézetekből egy, egész kis irodalom nőtt ki magát, azonban minden komolyabb eredmény nélkül; mert a sok röpke theoria közül, —

leszámítva egynémely kapkodásokat — a gyakorlat magaslatáig egyszem emelkedett.

Komoly nyelvvel a tudomány lett volna hivatva: hogy elnémitson sok, charlatán verébesiripolást, s a meredélyről helyes újtára terelje vissza az úgy csökönös, mint csapongó eszméket. Hanem fájdalom, nálunk még a tudomány — mert népszerűsítésére vajmi kevés tétetett — oly arisztokratikus kedvtelésnek tartatik melyben csak az talál hasznot és élvezetet akinek éppen egyéb dolga sincs! — Mondd csak egy, különben mivel hegyaljai borász előtt: hogy termékének életrevalósága, értékesíthetése, azon systematikus dajkáláson alapszik, mely szorosan a vegytan körébe vág, s legott anathemat kiált reád. A földtekén páratlanul álló borrához csak az Olympi istenek nektárát hasonlítja; s oly fanatikus rajongással csügg rajta, anyi kegyelettel övedzi körül: miszerint szentségtelen dolognak tartaná annak elemzését még gondolatban is megkísérteni. —

Az ily vakbuzgóság aztán igen nagy lelki megnyugvást adhat, de az anyagi jobblétet egyhajszállal sem mozdítja elő; sőt ellenkező irányba terelvén, attól mindig távolabb távolabb taszít. — Ön magunk vagyunk tehát elsőben is okai borkezelésünk teljes pangásának, okai pedig — mint fentebb rajzolám azon me-rev előitéletesség szülte hátramaradás által, melyel a követelő izlést számba nem véve — a borászat terén felmerülő újításoknak ellenszegülünk; s a visszahozhatmult után keseregve, sötét börtönébe zárt borkészletünket minden tekintetben saját sorsának engedjük át.

Az északkeleti vasut zemplénmegyebeli zombor-új helyi vonalához szükséges földterületek kisajátítása érdemében tartandó bizottsági tárgyalások határnapjaul, a n. m. magyar. kir. közlek. miniszterium, mult évi 1625. számú intézményével,

- Zombor, Kisfalud, Szegi-Long községek részére f. é. januárhó 11-edikét,
- Zsadány és Tolcsva részére f. é. januárhó 12-edikét,
- S. Patak részére f. é. januárhó 13-adikát,
- Vég-Ardó község részére f. é.

mi, mint diplomacia cselszövényekben, mely szerepeket, szoknyában vagy szoknya nélkül lejátszani gyakran felhívato.

Ez időszakban Chétardie tavaszkorának fényében volt. Alig tizennyolcz éves. Termete sugar, hajlékony, és könnyed mint egy valódi szépségé. Kezei finomak s kicsinyek; s lábai azon lábak valának, melyekre a francia a külön „mignon“ szót teremtette. Hosszú, tömött selyemszőke haját bármely nő is irigyelheté vala. — E fényes, kalandos udvarban, — hol a szépség szivesebben látott vendég volt a „noblesse“ minden kitünő szellemi tulajdonainál — Chétardie mint nő, sok magas állású hölgynek veszélyes versenytársává válhatott volna, s mint mondók: kellemei, magának a szép marquis-nőnek kecséit is teljesen árnyba helyezék.

E sok kitünő tulajdon, — mely a marquis-t mint köznapi embert, s diplomatát egyaránt a legszövényesebb szerepek eljátszására képesítette, — eleintén a féltékeny udvaroncok sértő gúnyjaival találkozott, de csak hamar meggyőződött mindenki: hogy azon finom női lepel alatt, edzett, hősies lélek rejtetik; a hogy gyöngéd kezeckéje szükség esetén ép soly mesterileg tudja forgatni a kardot, mint in gerlő kacérsággal a legyezőt.

Chétardie marquis — daczára látszólagos gyöngeségének — rendkívüli erővel bírt. Ujjai, melyek oly finomaknak látszottak, egy emelő vasrudat képesek voltak meg hajtani. — Fáradhatlan tevékenysége, hideg bátorsága, már akkor kitűnt a csatatéren, biztosítva számára

kitünő állást a jövőben. — Bátorságát, s gyakran kiengesztelhetlen vad hajlamait a nyugodt kedély s igéző mesoly alá igen ügyesen tudá elrejtetni. Szóval modora, mely sohasem volt félelem gerjesztő, vagy kihívó, őt a legszeretettelőbb egyéniségek egyikévé tette.

Azon idő a titkos küldetések, diplomaciai cselszövények és fondorkodások ideje volt. Az orosz udvar, melynél Lajos személyes és politikai befolyását több ízben megkísérlé érvényesíteni — igen ovatosan viselte magát. Tervei Betuscheff miniszterelnök finom ravasága és erélyén mindanyiszor hajótörést szenvedtek, kit még azon kívül s'r Hamburg Williams angol nagy követ, a fordélyos diplomaták egyik kitünősége is erősen támogatott. S'r Hamburg volt az, ki már több évtől mindig meg tudá hiusítani azon kísérleteket, melyek közvetlen a czárnó kezeibe akarák csusztatni XV-ik Lajosnak egyszer-mászor Sz Pétervárra menesztett titkos sürgönyeit.

Azon különös mód, melyel a fiatal marquis Versaillesben magát megismertette, valamint sok esetben tanusított zavarhatlan hidegvérűsége, s ama ritka természeti ügyesség, melyet a fiatal nőt adni tudá, — a király agyában egy igen igen bizarr, de kedvenc tervét sikerre vezethető ideát szült. Ugyan is Chétardie egy sürgős rendelettel Versaillesbe hivatván, csaknem tíz óra hosszan tartó titkos értekezés után elhagyá a királyi kabinetet, magával vivén ő felsége XV-ik Lajos parancsát, mely őt egy titkos diplomaciai küldetés-

januárhó 14-edik napját tűzte ki.

Az ezen községek területére vonatkozó kisajátítási tervrajzok, és összeírások a miniszteriumtól szintén leérkezvén, az illető községeknek mult évi deczemberhó utolsó felében küldettek meg, hol is azok a községek házánál avégett vannak közszemlére kitéve, hogy azokat minden érdekelt fél megtekinthesse s észrevételeit azok ellen, akár írásban, akár szóval, az ezelőből nyitva levő jegyzőkönyvekben, vagy a tárgyalás alkalmával a bizottság előtt megtehessek.

Egyébiránt a bizottság, a kisajátítás megállapítására nézve, habár senki sem jelenék is meg, érdemileg fog határozni: az tétéleztetvén fel jogilag a föl nem szólalóról, mikép a kisajátítási tervet elfogadja.

Zemplénmegye részéről, e bizottság: tagjaul Matolay Etele másod-alispán és Vékey Geleon t. tisztii ügyész küldettek ki.

Haladunk-e?*)

I.

Nagy és fontos a kérdés, amit jelen cikksorozat homlokára irtam. — Érzem hogy nehéz a feladat, melyet e kérdés megoldásával magam elé tűztem; tudom, hogy a XIX-edik század legelterjedtebb s csaknem általában elfogadott nézetét vetem rostába, midőn az ismert világ-részek minden zugában hallatszó „haladunk!“ után kérdőjelt tesztek: de épen azért, mert a haladás eszméjétől oly igen át vagyunk hatva, — és mert a haladás, a természeti világban nem csak az uralomra jutott emberiség, hanem minden más szerve: testnek is legfőbb föladata, sőt rendeltetése, vállalkoztam ez önkéntes munkára, mely talán még azon szerény bérben sem fog részesülni, hogy ezt komoly figyelemre méltassák az illetők.

Vajjon jöhet-e Názáretből valami jó és nevezetes? Fogják kérdezni ott fenn Budapesten az irástudók, a kik villámgyors haladásuk közepette, még a magyar helyesírás kérdésében sem érnek rá megállapodni, hanem irnak annyiféleképen, a hányan vannak.

Ki az a boldogtalan ott a „Hegyaljában“ hogy így mer fölkiáltani ma, a haladás legszebb korszakában? Kérdezik a gőzszárnyakon haladó pasasérok.

Talán észét, vagy szemvilágát veszté e cikkkiró, hogy nem látja az óriási palotát,

*) Jelen cikksorozat a T. V-ben kezdetett meg, azonban az író s a nevezett lap szerkesztője közt fölmerült differenciák miatt félbeszakadt. Azon sokoldalúságnál fogva, mely szerint igen sok közérdekű kérdést vet föl, — jónak látjuk lapunkban újból megkezdeni. Szerk.

ben Sz Pétervárra rendeli, még pedig mint nőt, annak rendi és módja szerint szoknyában.

Vállfűzőjébe gondosan bevarrt részletes utasítás és titkos sürgönyökkel ellátva, másnap M. Devirzac tudós társasági tag kíséretében Sz-Pétervárra elutazott. A tudós úrnak kötelessége levén Chétardie marquis-t mint a czárnó szolgálatába vágyó, mivel, s előkelő francia hölgyet, Beaumont kisasszony név alatt Erzsébetnek bemutatni. — Utasaink minden különös esemény nélkül helyre érkezvén, Devirzacknak Betuscheff közbenjárása mellett sikerült kihallgatást nyerni a czárnónél, kitől is miután által nyújtá a Beaumont kisasszonyt ajánló királyi kéziratot, — Oroszthon beljében teendő tudományos czélt kutatásaira a szükséges engedély kinyervén — haladéktalanul elutazott.

A czárnó Beaumont kisasszony elegans külseje, és finom modorától egészen meglepetve érezé magát. Legott maga mellé ülteté őt, s miután bizalmasan megismogató arcát, Betuscheff jelenletében homlokát gyöngéden át is ölelte; és azon szeszélyes előzékenységénél fogva, mely — mint a rögtöni megvetés — saját-ságai közé tartozott — azonnal különös belső felolvasó-nőjévé nevezte ki, mely magas bizalom folytán nyert állás Beaumont kisasszonyt a czárnó legbensőbb titkaiba lassacskán beavatá.

Nem lehet csodálni, ha a marquis ily gyöngéd, és rokonszenves fogadtatásra a legnagyobb zavarba jött. — Gyakran, mint egy szemérmes kis leány, fulig pirult, mely körül-

melyet a haladás mesés kezei emeltek s most eszevesztett Sámsonként akarja azt romba dönteni? elmékednek a modern haladás, a látogat emberei.

Meglehet, hogy mindez így fog történni. Mindegy. A magasán lobogó ziszlóra írt „haladunk!” után odajegyzém a (?) kérdőjelet: nézzük, vizsgáljuk, ha valóban haladunk-e? És ha igen, merre, előre-e, vagy hátra?

Nagyon természetes, hogy, mint magyar ember, nem cosmopolitai, hanem csupán magyar szempontból fogom e kérdést tárgyalni. Mint magyar ember teszem fel a kérdést; kell, hogy mint magyar polgár feleljek meg rá, — átvive azt mindazon tőrre, melyen egy erőteljes, ép és életképes nemzetnek s jövőjét föl nem adó államnak haladoja kell.

Mint hogy először is, és fájdalom igen nagy mérvben anyagok és anyagiak vagyunk, nézzük:

haladunk-e a közanyagi gyarapodás terén?

A közanyagi gyarapodásnak kulcsa minden nemzet életében, az államhatalom kezében van.

Az államhatalom a maga jövedelmeit legnagyobb részben a nép jövedelmeiből állítja elő. Igen természetes tehát, hogy az állam annál gazdagabb, minél tehetősebbek lennének az egyes polgárok.

A polgárok jólétének, gyarapodásának s gazdagságának egyedüli rugója, a szükségletek kielégítésére vonatkozó javak (Gut), vagy mint nevezni szokás, jószág levén, kétségtelen, hogy az állam jövedelmeinek előállításánál a polgárok törzsvagyona kimérendő. Ez pedig csak úgy érhető el, ha az államhatalom a közterheket, a polgárok anyagi erejéhez méri, ha kiadásait úgy intézi, hogy az által a polgárok gazdasági érdekei nem hogy csontkittatának, de sőt előmozdítottatnak. Mindezeket viszont csak is úgy teheti az államhatalom, ha pontos adatokkal bír az ország nagysága, termékenysége, a lakosság száma, azok munkaképessége, foglalkozása s hajlamai felől; szóval, ha helyes statisztikai adatokkal rendelkezhetik.

Kérdem: van-e a magyar kormány kezei közt jelenben ily statisztika? Nincs nem is lehet. Ez adatokat legnagyobb részt a falusi jegyzők állítják össze még ma is, a kiknek fogalmuk sincs arról, amit összeírni. Nem ismerik azon adatok fontosságát és messzeágazó hatályát. A helységek előjárói, a Bachkorszakból szerzett tapasztalat nyomán, minden ily összeírásban az adófölemelés titkát sejtve, csak felelőből — harmadából mondják be az évi terményátalányt.

Ily viszonyok és behatások közt — pontos statisztikai adatokat nem lehet várni.

Az egyes szaktudósok által kiadott statisztikák szintén igen hiányosak; de mint jobbra kézi tankönyvek nem is igen felelnek meg a gyakorlati élet kívánalmainak. Az olvasó közönség sem igen ad ösztönt és kedvet a ki-

adónak ilyenemű művek kiadására. A közönség legnagyobb része még mindég irtózik a száraz adathalmaztól és számoktól. Holott a statisztikai adatok hiányában s ezek ismerete nélkül sem szellemi, sem anyagi haladás nincs, nem lehet.

A statisztikai adatok vszetnek szellemi és anyagi viszonyaink s teendőink fölismeréséhez. Ezek után szerezhetünk tiszta fogalmakat magunknak, hogy mit kell tennünk egy, vagy más irányban, mely életpályák üresek, és melyek teltömöttek, minő arányban áll hazánkban egymással az ipar, gazdaság és kereskedelem, viszont gazdasági tekintetben, kellő arányban vannak-e egymással az egyes mivéleési ágak? A statisztikából tudhatjuk meg, vannak-e elegendő gyakorlati iskoláink, olvas-e a nép, vannak-e és minő egyleteink? A statisztikai adatok mutatják ki termelési, feldolgozási fogyasztási, adózási satb. viszonyainkat, melyek között ez utóbbi is elég, hogy: felkeltse alkotmányos érzetünket, hogy együttesen gondolkozunk a terhek kivetése s megosztása felett, hogy felszólaljunk nemzeti vagyonunk, jogaink pusztulása ellen.

Ime, pontos statisztikai adatok nélkül még honpolgári kötelességeinket sem tölthetjük be ok- és észszerűen. Mindaddig tehát, míg ily adataink nincsenek, az anyagi téren haladás csak puszta ábránd nálunk és önámítás; csak sötétben tapogatózunk mécs és világosság nélkül.

A nemzeti kormányának első teendői közé kell, hogy öljelje a statisztika ügyét s nemcsak a központon, hanem minden egyes megyében kellene ily hivatalokat állítania. Csak így lehetne azután pontos és hű adatokhoz jutni.

De térjünk vissza e kis kitérés után, az anyagi jólét egyik rugójára; a vagyon, a jószág, gazdálkodása elemzéséhez s nézzük mily állást foglal el hazánk a gazdasági tér.

Törvényszéki terem.

+ Fenyítő osztály. Előadó tr. L. Czay László t. b. t. alügyész.

* P. Ignác tolelvai bortermelő mult évi termését, és borkészletét áruba bocsátván, vévőkül jelentkeztek F. tolelvai, s E. külmegyei kereskedők. Hogy előbbi a vásáron maga maradjon, utóbbi a haszon megosztásának ígérete mellett eltávolítja, s biztosítékul ennek 100 forintot lefizet. — F. a borokat olesón megveszi de a vételnek eltitkolására működik; s miután eladó elutazott, azon ürügy alatt, hogy a vétel nem sikerült a 100 frtot visszaköveteli, s E. vissza is adja. — Később a rászédés kiderülvén, E. faktorainak egyike G. tolelvai lakos, állítólag F. ellen fenyegetőzött volna, hogy ezt megbánja. Kevés idő múlva F. a vett borokból több hordó bort nagy haszonnal elad W. kereskedőnek, s két különböző kules átvétele mellett az ellenőrzést biztosítják. — F. a borokat lehuazandó W. — t. felszólítja a pin-

czébe menetelre. Ez nem mehet rögtön, mivel imádságát végzi, de a kulesot átadja. — F. többekkel pinzébe megy, s észreveszi, hogy 4 hordó bor a seprőig lehorvva, 18 hordó bor pedig kámfor vegyítéssel elértéktelenítve van. Puhatólódzásai nyomán felfedezi: hogy előtte való nap éjjelen 8—12 között ugyanazon pinzének egyik, szintén külön zárral ellátott ágában G. faktor 3 társával borozva mulatott; mely mulatságot G. — nak egy barátja, — kinek ott borai feküdtek — rendezett volt. — G. és társai gyanuba vétettek, s a nyomozat megejtetett. A nyomozatból azonban csak is G. és társainak a pinzébe mulatása constatiroztatott, és F. által a borsoprőben egy kis papir darab találtatott, melybe kámfor volt tekergetve, s a papiron G. neve volt olvasható. — Másrésztől kiderült: miszerint F. pénzigérettekkel igyekezett tanukat vesztegetni, hogy a gyanusítottakra valljanak és az iránt is kétség merült fel, nem ő dobta-e a kámforos papirt a seprőbe, azért: hogy vádlottakat mindenáron eláztassa?

A fenyítő törvényszék vádlottak egyikét, miután a boreladásban érdekeltsege kinem derült, próbák hiányából, G — t és D. — t azonban, mivel a boroknak E. általi megvétele alkalmából rezelettel haszontól elesvén, F. ellen bosszu által vezéreltettek, már egy izben bortol-vajási gyanu miatt, próbák elégtelensége mellett, voltak itéletileg feloldozva, ujabban próbák elégtelenségéből mentette fel. Ellenben vádló F. ellen hamis tanú szerzési kísérlet miatt a bünyfenítő eljárás elrendeltetett.

Polgári osztály: 6970 Malinovszky

Lajos Orosz Pál és Hubay Márton felpereseknek, — Orosz András alperes elleni becsület sértési bírság iránti pere.

Itélet.

Malinovszky János és Hubay Márton jelen keresetöktől elmozdítottatnak, ellenben Orosz Pál keresete megállapítottatván, alperes Orosz András 20 ft. becsületsejtési bírságban, 1/3 részben, nevezett felperes 2/3 részben a megyei közpénztár javára elmarasztatik. (Előadó: B. Barkóczy M.)

7422 Kósa András és neje felpereseknek Filipovics Lőrincz borsi lakos alperes ellen a csar-nahoi 80-ik sz. t. j. könyvbeli 3 vékás föld tulajdona iránti pere.

Felperesek jelen keresetöktől elmozdítottatnak s 22 ft. 86 kr. költségben elmarasztaltatnak. (B. Barkóczy.)

7131 Berkovics Márton felperesnek, Geiger Ignác alp. elleni 300 ft s járuléki iránti pere.

Felperese keresetétől elmozdítottatnak, s 38 ft. 92 kr. perkölcségekben elmarasztatik. (e. a. B. Barkóczy M.)

6738 Horovitz Sámuel felperesnek Kirschner Izsák alp. elleni 3675 fr. 99 kr s járuléki iránti pere.

mény csak növelte a valódi nőisége fölött támadt illusiot. Maga a vén Machiavelli Betuscheff is anyira elszédült, miszerint ő volt az első, ki a kisasszony szépsége fölött érzett gyönyörének szenvedélyes kifejezést adva, egyszerűs mind legalázatosabb jobbágyi üdvözlését csatolá magas urnője szerencsés választásához.

Történetünk idejében Erzsébet már a negyvenes évek küszöbén állt. Egy nő életében ez azon fatális kor, melyet Balzac igen találóan az asszonyok Sz. Márton nyarának nevez, mely valóban elég távol van már: hogy okot adjon gyakori visszatérésekre a valódi nyár kellemei felé.

Erzsébet szintén híven megtartá emlékét fiatalkori szépségének, mely egyedüli tárgya vala önmaga, s mások iránti állandó kultuszának. — Kisérő személyzete, valamint szolgálai megválasztásánál, — mindkét nemet illetőleg — rendkívül körültekintő, és önfejű volt; s csak is kitünő szépségű egyéneket fogadott fel.

Mikor a marquis megérkezett, udvarhölgyei között egyedüli kedvence egy, a Mecklenburg-Strelitzi hercegnő utján került elragadó szépségű leánya volt. Egy valódi német tündérke, égszínkéek szemek, nagyszerű, a természetől gondör arauy szőke haj, s hasonlíthatlan fehérségű fogakkal. Egy azok közül, kiknek mosolyuk villanszerű hatást idéznek elé, s szépségük tisztelet és hódolatot parancsolnak egyaránt. — E nőcske neve Stein Julia volt. Termete közép, de csodálatosan szhangzó, elannyira: hogy szépségét magok a

nők is — mintegy kétségben vonhatlan fensőbb-séget — kifogás nélkül beismerték.

Stein kisasszonyt, — ki úgy énekelt mint egy csalogány, s tánczolt mint egy Terpsichore, — a czárnő különös társalkodójává választotta, s kecskei iránti vonzalma határtalan volt. — Az udvaronczok serege, kiket e megkülömböztetés rigységgel töltött el, az elégtétel egy bizonyos nemével nézték az új kegyencz előtérbe jutását, s a közös vetélkedés folytán, Stein kisasszony mellőztetését — mint nyert győzelmöket tekintették.

(folyt. köv.)

A részeg ember.

Megy a nagy utcán tántorogva,
Minden emberre rámorogva, . . .
Apját, nagyapját káromolva.

Olykor megáll, és a földre néz,
De csakhamar egyszulya vész;
Hogyne? mikor feje oly nehéz!

Egyik bajsza hegyes mint az ár.
Szörnyűséges parádét csinál . . .
Egyenest a toronygombnak áll.

De a másik a manna párja,
Mint a lelőtt madárnak szárnya . . .
Akasztott ember tánczát járja —

Hát a szemé? az áll még vadul!
A bal jobbra, a jobb meg balul,
S ugyan toldók a pilla alul . . .

De alig hogy kissé széttekint,
Borzas feje újra egyet int . . .
S a nagy pilla rágurul megint —

Körültötte tömérdek gyermek . . .
Belőle, s belé csufot vernek.
De így van az kit bora ver meg!

Hanem hát ő nem gondol vele,
Gondolatnak másutt a helye
Gondolkozzék más ember feje.

Ő csak megy és tántorog tova
S addig botlik mig egy pocsolya
Lesz számára éji nyoszolya.

LA NT LOVAG

Felperes keresete megállapítván, tartozik Kirschner Izsák alperesnek 2543 frt. 56 krt. tevő összeget s 67 ft 91. kr. perköltséget megfizetni. (e. a. Ladomérszky.)
Ülés: jan. 4. — 7 kén.

Hirharang.

* **Az országos honvéd-menházra**, mint a fővárosi lapok írják, **Jokay Mór** élet-hosszig, évenként 100 frtot ajánlt föl. Mely utánzásra méltó szép ténnyel, midőn mi is megemlékszünk, csak hirlapirói tisztünknek teszünk eleget, s ebből kifolyólag nem mulaszthatjuk el a honvéd-menházra fölívni megyénk lelkes közönségének figyelmét. Mi előttünk a honvéd-menház eszméje sokszorosan érdekes és fontos. Ha van megye, mely a honvéd névre büszke lehet; Zemplén megye valójában ilyen. Nem csak azért, mert az 1849-ki honvéd sereghez jelentékeny contingenszt szolgáltatott, nemcsak azért, mert a harmadik magyar miniszterium feje s az újabb transactionális művelet vezérfeje, Gr. Andrásy Gyula, ki egyszersmind megyénk szülőttje és központunk országgyűlési képviselője is, szintén a honvédek sorából emelkedett ki és lépett jelenlegi fényes állásába: de azért is, és legnagyobb mérvben azért, mert aki a honvédet a semmiből előállította, aki a honvédet a legmerészebb és dicsőbb tettekre lelkesíté Kossuth Lajos szintén e megye fia. A honvéd név története össze van forrva megyénk történetével. De ha e tényekre büszkén hivatkozunk, ne feledkezzünk meg kötelességünkről sem. Mutassuk meg, hogy Zemplén megye méltó bölcseje volt a férfiaknak, kikről a világtörténet elismeréssel emlékezik. Szerkesztőségünk, az általa ezennel megnyitott gyűjtő-ívre. 5 forintot ir alá, s a nemes adományok elfogadására készséggel ajánlkozik.

* **A szomorú és leverő hír**, hogy a tiszafolyam meghágván gátját, Bodrogrközti teljesen tönkre tette, többé nem újság a hazában. A fővárosi lapok egymásután közölték a vizár okozta csapás híreit. Sőt már fölívás is tétetett közzé, melyben tömeges pártolásra hivatnak föl a nemesebb érzésű és kedvezőbb anyagi körülményeknek övendő hazafiak. Nem akarjuk ez iszonyú kalamitás nagyságát festogetni, — nem e csapást előidézték tényezők elősorolásával a kedélyeket jobban lehangolni. Különböztetve, mint halljuk és mint lapunk is hozni fogja, az illető társulat véglegesen föladata az eddigi védműveleti rendszert, azt egészen újjal szándékozván fölvaltani. Ezuttal, lapirói szép és elutasíthatlan kötelességünkhöz híven, csak is Zemplénmegye lelkes és a vizár által nem szenvedett lakosaihoz, különösen azok tekintélyesebb és befolyásosabb részéhez akarunk pár szerényen figyelmeztető szót intézni, mint akiknek erkölcsi tisztük első helyen ragadni meg az alkalmat: a szerencsétlen bodrogrköziek sorsán segitendő. Ugyanis: alakuljon Zemplénben és pedig itt a központon egy, „állandó segélyvezérségi bizottság”, mely feladatul tűzze maga elé: kikutatni s megkísérteni minden segélyforrást majd gyűjtés és műkedvelői előadások, majd sorsolás és tánczes-

télyek sat. közvetítésével. Csakis úgy számíthatunk a haza távolabb lakó polgárainak hathatós részvételére, ha mi itt a közelben, az inség többszörösében minden lehető elkövetünk, szerencsétlen ember-, és honfitársaink könnyüinek fölszárítása körül. Föl tehát a szeretet és könnyüület zászlójával!

* **Az ujjonczozás** Zemplén-megye területén f. é. január 15-én kezdetik meg.

* **A népszámlálást** munkálat megyénkben is megkezdett, és nagyban folyik. Az eredmény helyességében sokan kételkednek; és nem alaptalanul. Minden községben más-más képzettségű és foglalkozású egyedek teljesítik az összeírást minden díj nélkül. Lehet-e ily eljárás mellett összhangzó és egyöntetű munkákat várni? Bizonyosan nem. Föltűnő, hogy az e tekintetben több oldalról történt fölszólalásokat az illető helyen figyelemre sem méltatják. A végeredmény minden bizonynyal igazolni fogja a kétségeket és fölszólalásokat: de már akkor alkalmasint késő lesz.

* **A fák**, mint a lapok írják, hazánk több vidékén erősen virágoznak, ami mindenestre ritka és sajátosság természeti tünemény, bár a csudák közé azért épen nem sorozható, miután a mostani tél inkább tavaszi, mint téli jelleget visel magán. Megyénkben ilyes jelenségek még eddig nem mutatkoztak. A virágjuk-tól őszel megvált fák nálunk, nem hajtának ki és nem hoznak virágokat. De annál feltűnőbb, hogy itt a virágjaikat rég elhányt s már teljes meddőségbe átment szívek kezdenek virágbanenni, s az ifjúság májusi derűjét öltik magukra. Tokajban ugyan, miut halljuk, közelebb egy 81 éves öreg ember, egy 14 éves leánykát kért meg szülőitől s a szerelmes szív teljes ifjui tűzével és sovargásával csüng a kedves gyermekén. Sőt, ami e különben is csak tréfának látszó kedélyes dolgot rózsaszín keretbe foglalja, az öreg ur azon naiv nyilatkozata, hogy ő kész még 4 — 6 évet is várni a leányka után, ha még gyengének találják hozzá.

* **Ritka és érdekes** önmű köszöntött be e napokban megyénk egyik derék tokaji polgárához, kinek ha egyéb érdemei nem volnának is, már maga az, hogy 3 tudományosan művelt fiut adott a hazának, megérdemli, hogy apai örömeiben mi is osztozzunk s ezt, miut nem mindennapi eseményt, lapunkban megemléstük. Ez apát, névszerént Kolozs Jánost ugyan azon szép öröm érte, hogy fiai, kik közül kettő ügyvéd s egy mérnök és kik mindhárman városunkban telepedtek le, ezidő szerént boldog völegények. A legidősebb Kolozs Barna ügyvéd, Oláh Dániel helybeli ügyvéd leányával Máriával, — a középső, Kolozs Gyula szintén ügyvéd, Diószeghy János ügyvéd Ida leányával, — a legifjabb Kolozs Manó, Karossa Endre ügyvéd és megyei tisztifőügyész leányával Annával váltott jegyet. Az első pár esküvője folyó évi január hó 19-én dél után három órakor a sátor-alja ujhelyi helyét hitvallás egyházban fog megtörténni. A s. a. ujhelyi leánykoszoru megfogyott ugyan három kedves virággal, kik a koszorunak valódi diszei voltak; de városunk azért nem veszíti el őket egyelőre, amennyiben ezentúl a s. a. ujhelyi lelkes és művelt nők számát szá-

poritandják. Teljes és tartós boldogságot kívánunk a hármak frigyehez és sok örömet az ifju völegények és kedves menyasszonyok szülőinek.

+ **A verebeknek** úgy látszik nevezetes szerep jutott Ujhely történetében. Nem csak a politikában, de az egyházban is megfészelték magukat. Szabad legyen ezúttal kényelmes fészkekben megzavarnunk Ugyanis a helybeli nagy templom ablakai rég idők óta kitörvők, s a verebek nagy száma egész szabadon röpköd be rajtok, melyek — az orgonahangot is fűcsiripelve, egyrészt a hívőket elmékedésekben zavarják, másrészt épen nem látszanak műzüléssel birni, amennyiben az érdekes olajfestményeket elpiszkolják, s az angyalfejek fölé szeszélyes szalmakoszorukat fonnak. Azonkívül a törött ablakokon a szél is be-befütyöl, s nyitott ajtókra találván, kellemetlen, sőt gyakran veszélyes légvonattá lesz, minek következtében a közönségnek imájával a haja is ég felé lebeg. Nem csak a közegészségi szempont, de az ájtatosság zavarásának elhárítása tekintetéből is kívánatos, ezen ablakok megcsináltatása, mire az illetők figyelmét ezennel fel is hívjuk.

+ **A zemplénmegyei orvos-gyógyse-rész-egylet** mult 1869 év dec. 19-én Nagymihályban évharmados gyűlését megtartván, határozatba ment, hogy 1870 Január 27-ikén d. e. 10 órakor S. Patakon rendkívüli, nagy gyűlést fog tartani az ottani városház teremében.

+ **Halálozás.** Kröczer Ágoston, tokaji gyógyszerész, s az utóbbi időkben Tokaj város főbírája, — ki hosszantartó egyenetlenség magvát hinté el az ottani lakosság közt, a közlelbi napoktan Debreczenben meghalt.

Üzlet.

A s. a. ujhelyi piacbíróóság által jegyző könyvileg beiktatott terményárak. jan. 7. 1870

Alsó ausztr. mérővel.	f. k.		f. k.		f. k.	
	f.	k.	f.	k.	f.	k.
Buza, a minőség szerint	3	90	3	70	3	40
Rozs	2	50	2	30	2	20
Árpa	2	10	2	—	1	95
Zab	1	85	1	70	1	60
Tengeri	2	50	—	—	—	—
Széna, mázsája	3	50	3	—	—	—
Szalma	—	96	—	—	—	—
Ó — szalona fontja	—	48	—	—	—	—

Nyílt posta.

A Kolbása. Köszönet a buzgalomért. A küldött cikkek helyett, — mivel már tárgya mások által kimerítőleg feldolgoztatott — mást kérünk. Bizalommal kérjük fel vidéki t. ügyfeleinket minden, a körükben felmerült mozzanatokról lapunkat röviden értesíteni; s mi szíves viszonzásul t. példánnyal kedveskedünk.

Hirdetések díja:

Négy hasábos petit sor egyszeri beiktatásánál 7 kr. kétszerinél 6 kr. többszörinél 5 kr. Bélyeg díj: külön 30 kr.

HIRDETÉSEK.

A nyílt térben minden három hasábos garmond sor díja: 10 kr., mely mindig előlegesen fizetendő.

A farsangi idényre!

Alulirott divatezickek kereskedésébe éppen most érkezett meg:

- Báli legyezők**, a legújabb divatuak.
- Báli bokréta-tartók**, kiváló izléssel.
- Legfinomabb keztyük**, Páris és Prágából.

Ezeket, valamint minden e nembe vágó egyéb disz-cikkeket, a legnagyobb választékban, és jutányos áron ajánlja a t. cz. közönségnek.